

پژوهشکده شورای نگهبان

اصول قانون اساسی

در پروتوکل نظرات شورای نگهبان

عنوان

بررسی اصل دهم

شماره مسلسل: ۱۳۹۳۰۱۱۷

تاریخ: ۱۳۹۳/۷/۹

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه

عنوان:

اصول قانون اساسی در پرتو نظرات شورای نگهبان

اصل دهم

تدوین:

محمد فتحی

ناظر علمی:

کاظم کوهی

شماره مسلسل: ۱۳۹۳۰۱۱۷

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳/۷/۹

پژوهشکده شورای نگهبان

فهرست مطالب

فهرست مطالب

- اصل دهم..... ۲
- ۱- نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی ۲
- ۱-۱- نظر نگهبان در خصوص ایچه تفسیر قانونی مجلس شورای اسلامی پیرامون
اصلاح خدمت خارج از مرکز پزشکان و دندانپزشکان و دارو سازان ۲
- ۲-۱- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه تفسیر قانونی مجلس شورای اسلامی
راجع به قانون خدمت نیروی انسانی درمانی و بهداشتی و قانون اصلاح خدمت
خارج از مرکز پزشکان و دندانپزشکان و دارو سازان ۳
- ۳-۱- نظر شورای نگهبان در خصوص طرح قانونی اصلاح موادی از قانون خدمت
پزشکان و پیراپزشکان و الحاق موادی به آن ۴
- ۴-۱- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه الحاق جمهوری اسلامی ایران به
کنوانسیون محو کلیه اشکال تبعیض علیه زنان ۴
- ۲- نظرات شورای نگهبان در خصوص اساسنامه‌های مصوب هیئت وزیران ۵
- ۳- نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان ۵
- ۴- نظرات شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی ۵
- ۵- تذکرات ارشادی و قانونی شورای نگهبان ۵

اصل دهم

از آنجا که خانواده واحد بنیادی جامعه اسلامی است، همه قوانین و مقررات و برنامه‌ریزی‌های مربوط باید در جهت آسان کردن تشکیل خانواده، پاسداری از قداست آن و استواری روابط خانوادگی بر پایه حقوق و اخلاق اسلامی باشد.

۱- نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

۱-۱- نظر شماره ۴۲۳۳ مورخ ۱۳۶۰/۱۱/۱۳ شورای نگهبان در خصوص ایحه تفسیر قانونی مجلس شورای اسلامی پیرامون اصلاح خدمت خارج از مرکز پزشکان و دندانپزشکان و دارو سازان مصوب ۱۳۶۰/۳/۴، مصوب ۱۳۶۰/۱۰/۳۰ مجلس شورای اسلامی:

۱-۱-۱- اطلاق تفسیر مربوط به سؤال اول^۱ به لحاظ اینکه شامل زنان شوهرداری

۱. سؤال ۱- با توجه به تبصره ماده (۶) قانون مذکور که مدت سه سال خدمت خارج از مرکز جهت زنان پزشک و دندان‌پزشک و داروساز و صاحبان جرّف وابسته پزشکی تعیین نموده است استعلام می‌گردد که آیا با رعایت تنفیذ قانون خدمت نیروی انسانی بهداشتی و درمانی کشور مصوب ۱۳۵۸/۹/۲۴ شورای انقلاب در قانون فوق‌الذکر، مشمولین انات فارغ‌التحصیل بعد از ۱۳۶۰/۳/۴ شوهردار، آیا بایستی یک سال از مدت سه سال مذکور طبق قانون مصوب ۱۳۵۸/۹/۲۴ برای وزارت بهداشتی خدمت کرده و ۲ سال باقیمانده را بر اساس قانون ۱۳۶۰/۳/۴ در مناطق مجاز در بخش دولتی و یا خصوصی خدمت نمایند و یا آنکه تمامی مدت ۳ سال را منحصراً در استخدام وزارت بهداشتی بوده باشند و یا تمامی سه سال را به عنوان خدمت خارج از مرکز در بخش خصوصی و عمومی ولی فقط در مناطق مجاز اشتغال داشته باشند و یا اصولاً معاف از خدمت نیروی انسانی (موضوع خدمت ۳ ساله) و خدمت خارج از مرکز (۲ یا ۳ سال) می‌باشند.

نظر کمیسیون: با توجه به تبصره (۲) لایحه قانونی خدمت نیروی انسانی درمانی و بهداشتی، زنان شوهردار از شمول آن معاف می‌باشند، بنابراین خارج از مرکز زنان شوهردار (۳) سال می‌باشد که در مناطق مجاز در بخش خصوصی و یا عمومی می‌توانند کار کنند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۶۱/۱/۲۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

سؤال ۱- با توجه به تبصره ماده (۶) قانون مذکور که مدت سه سال خدمت خارج از مرکز جهت زنان پزشک و دندان‌پزشک و داروساز و صاحبان جرّف وابسته پزشکی تعیین نموده است استعلام می‌گردد که آیا با رعایت تنفیذ قانون خدمت نیروی انسانی بهداشتی و درمانی کشور مصوب ۱۳۵۸/۹/۲۴ شورای انقلاب در قانون فوق‌الذکر، مشمولین انات فارغ‌التحصیل بعد از ۱۳۶۰/۳/۴ شوهردار، آیا بایستی یک سال از مدت سه سال مذکور طبق قانون مصوب ۱۳۵۸/۹/۲۴ برای وزارت بهداشتی خدمت کرده و ۲ سال باقیمانده را بر اساس قانون ۱۳۶۰/۳/۴ در مناطق مجاز در بخش دولتی و یا خصوصی خدمت نمایند و یا آنکه تمامی مدت ۳ سال را منحصراً در استخدام وزارت بهداشتی بوده باشند و یا تمامی سه سال را به عنوان خدمت خارج از مرکز در بخش

می‌شود که شوهرشان در خارج از مناطق مجاز ساکن باشند و با سفر همسرش به خارج از محل سکونتشان موافق نباشد، با اصل دهم قانون اساسی به اکثریت آراء مغایر شناخته شد.

۱-۲- نظر شماره ۴۲۳۴ مورخ ۱۳۶۰/۱۱/۱۳ شورای نگهبان در خصوص لایحه تفسیر قانونی مجلس شورای اسلامی راجع به قانون خدمت نیروی انسانی درمانی و بهداشتی مصوب ۱۳۵۸/۹/۲۴ و قانون اصلاح خدمت خارج از مرکز پزشکان و دندانپزشکان و دارو سازان مصوب ۱۳۶۰/۳/۴، مصوب ۱۳۶۰/۱۰/۳۰ مجلس شورای اسلامی:

۱-۲-۱- در مورد بند (ب)، اطلاق تفسیر مربوط به تبصره ماده (۶)^۱ قانون مصوب

خصوصی و عمومی ولی فقط در مناطق مجاز اشتغال داشته باشند و یا اصولاً معاف از خدمت نیروی انسانی (موضوع خدمت ۳ ساله) و خدمت خارج از مرکز (۲ یا ۳ سال) می‌باشند.

نظر کمیسیون: با توجه به تبصره (۲) لایحه قانونی خدمت نیروی انسانی درمانی و بهداشتی، زنان شوهردار از شمول آن معاف می‌باشند، بنابراین خارج از مرکز زنان شوهردار (۳) سال می‌باشد که می‌توانند در مناطق مجاز در بخش خصوصی و یا عمومی کار کنند و در مورد زنان شوهرداری که همسرانشان راضی به انجام خدمت آنان در نقاط مجاز نیستند، انجام خدمت مزبور منوط به تشخیص احتیاج به خدمات آنها از طرف وزارت بهداشتی است.

۱-ب- در موضوع قانون اصلاح خدمت خارج از مرکز پزشکان و دندانپزشکان و داروسازان ۷- آیا خدمت ۳ ساله موضوع تبصره ماده (۶) قانون مصوب ۱۳۶۰/۳/۴ در ارتباط با طبقه نسوان به طور عام بوده یا بانوان شوهردار از آن مستثنی هستند؟

تبصره ماده (۶) قانون فوق در ارتباط با طبقه نسوان به طور عام می‌باشد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۶۱/۱/۲۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

سؤال ۷-

ب- در موضوع قانون اصلاح خدمت خارج از مرکز پزشکان و دندانپزشکان و داروسازان ۱۰- آیا خدمت ۳ ساله موضوع تبصره ماده (۶) قانون مصوب ۱۳۶۰/۳/۴ در ارتباط با طبقه نسوان به طور عام بوده یا بانوان شوهردار از آن مستثنی هستند؟

نظر کمیسیون: با توجه به تبصره (۲) لایحه قانونی خدمت نیروی انسانی درمانی و بهداشتی، زنان شوهردار از شمول آن معاف می‌باشند، بنابراین خارج از مرکز زنان شوهردار ۳ سال می‌باشد که می‌توانند در مناطق مجاز در بخش خصوصی و یا عمومی کار کنند و در مورد زنان شوهرداری که همسرانشان راضی به انجام خدمت آنان در نقاط مجاز نیستند، انجام خدمت مزبور منوط به تشخیص احتیاج به خدمات آنها از طرف وزارت بهداشتی است.

۱۳۶۰/۳/۴، به لحاظ اینکه شامل زنان شوهرداری می‌شود که شوهرشان در خارج از مناطق مجاز ساکن باشند و با سفر همسرش به خارج از محل سکونتش موافق نباشد، با اصل دهم قانون اساسی به اکثریت آراء اعضای شورا مغایر شناخته شد.

۱-۳- نظر شماره ۱۳۷۱ مورخ ۱۳۷۰/۳/۲۸ شورای نگهبان در خصوص طرح قانونی اصلاح موادی از قانون خدمت پزشکان و پیراپزشکان مصوب ۱۳۶۷/۱/۳۰ و الحاق موادی به آن، مصوب ۱۳۷۰/۱/۲۲ کمیسیون بهداری و بهزیستی مجلس شورای اسلامی:

۱-۳-۱- در تبصره الحاقی به ماده (۲)^۱ تعیین محل خدمت در هر نقطه‌ای از کشور به لحاظ ایجاد مشکل و دشواری در امر تشکیل خانواده، مغایر با اصل ۱۰ قانون اساسی می‌باشد.

۱-۴- نظر شماره ۸۲/۳۰/۳۹۷۲ مورخ ۱۳۸۲/۵/۲۷ شورای نگهبان در خصوص لایحه الحاق جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون محو کلیه اشکال تبعیض علیه زنان مصوب ۱۳۸۲/۵/۱ مجلس شورای اسلامی:

۱-۴-۱- علاوه بر اینکه موارد مغایر با شرع مقدس اسلام، مذکور در بند (الف) مصوبه و مرجع تشخیص آن معین نشده تا نسبت به مصوبه از نظر انطباق با موازین شرع و قانون اساسی اظهار نظر گردد، با عنایت به اینکه موارد خلاف شرع و مغایرت با قانون اساسی کنوانسیون بسیار زیاد است، به طوری که شرط عدم قبول اجراء مفاد کنوانسیون در این موارد - چون با اهداف منظور این کنوانسیون سازگار نیست - به حکم بند (۲) ماده (۲۸) کنوانسیون پذیرفته نیست و در نتیجه دولت جمهوری اسلامی ایران ملزم به پذیرش مفاد کنوانسیون در این موارد نیز می‌شود؛ فلذا تجویز الحاق دولت به این کنوانسیون خلاف ضروریات اسلام، مغایر با ضوابط مسلم اسلام و مغایر

۱. تبصره الحاقی - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مجاز است محل خدمت آن عده از بانوان مشمول خدمات قانونی موضوع این قانون را که پس از تاریخ تصویب این قانون متأهل می‌گردند، در هر نقطه‌ای از کشور که نیاز باشد تعیین نماید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۰/۵/۱۳ کمیسیون بهداری و بهزیستی مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

تبصره الحاقی به ماده (۲) در مصوبه اصلاحی حذف شد.

اصول متعدد قانون اساسی از جمله اصول ۲، ۳ (بندهای ۱ و ۵)، ۴، ۱۰، ۲۰، ۲۱، ۷۲، ۱۱۵ و ۱۵۳ قانون اساسی شناخته شد.^۱

۲- نظرات شورای نگهبان در خصوص اساسنامه‌های مصوب هیئت وزیران

۳- نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان

۴- نظرات شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی

۵- تذکرات ارشادی و قانونی شورای نگهبان

---

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه ذیل اصل دوم، شماره ۱-۵-۱.

امام خمینی (ره):

وازشورای محترم نکهبان می خواهم و توصیه می کنم، چه در نسل حاضر و
چه در نسل های آینده که با کمال دقت و قدرت و طایف اسلامی و ملی خود
را ایا و تحت تاثیر بیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و
قانون اساسی بدون بیچ ملاحظه ای جلوگیری نمایند.

(صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

بزهشکده شورای نکهبان

آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد
قرنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲
صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵
تلفکس: ۰۲۱ - ۸۸۳۲۵۰۴۵
info@shora-rc.ir
www.shora-rc.ir